

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

M./Almanya – 19359/04

Karar 17.12.2009 [5. Daire]

Madde 5

Madde 5–1

Özgürlüğünden yoksun bırakılma

Usulüne uygun olarak yakalanma veya tutulma

Başvurucunun tutukluluk süresinin hapsedilmesi sırasında izin verilen en uzun tutukluluk süresini aşması: *İhlal*

Madde 7

Madde 7–1

Daha ağır ceza

Geriye yürüme

On seneye sınırlı tutukluluk süresinin geriye yürür şekilde süresiz tutukluluğa çevrilmesi: *İhlal*

Olaylar: 1986'da başvuru öldürmeye ve nitelikli hırsızlığa teşebbüs suçundan beş yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. Bunun yanında, mahkeme başvuru bedensel bütünlüklerine ciddi bir müdahale teşkil eden suçlar işlemeye olan yüksek eğimini dikkate alarak başvuru cezasını çektikten sonra da güvenlik nedeniyle hapiste tutulması emrini vermiştir. Başvuru daha önce özellikle öldürmeye teşebbüs, hırsızlık, müessir fiil ve şantaj suçlarından dolayı çeşitli seferler mahkûm olmuş ve hapiste kalmıştır. Mahkemeye göre, ilgilinin yeniden şiddet eylemleri işleyeceği öngörülebilirdi ve bu durum başvurucuyu toplum için tehlikeli bir kişi haline getiriyordu. Ağustos 1991 tarihinde, başvuru hapis cezasını bitirmiştir; o gün bu gündür başvuru güvenlik nedeniyle hapiste tutulmaktadır. Nisan 2001 tarihinde, bir mahkeme başvuru tutukluluğunun ifasının şartlı olarak ertelenmesi taleplerini reddetmiş ve başvuru, eski yasanın güvenlik nedeniyle tutukluluk için öngördüğü on yıllık maksimum sürenin dolduğu, 8 Eylül 2001 tarihinden sonraki bir tarihe

kadar güvenlik nedeniyle tutuklu kalmasını emretmiştir. Mahkeme Ocak 1998 tarihinde yürürlüğe giren bir kanunla değiştirilen ceza kanununu değiştirildiği haliyle uygulamıştır. Mahkeme değiştirilen maddenin, güvenlik nedeniyle tutuklanmalarına değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce karar verilen mahkûmlara da uygulanabileceğine karar vermiştir. Mahkeme, yüklü bir suç geçmişi olması ve gelecekte yeni suç işleme riski bulunması nedeniyle, başvurunun güvenlik nedeniyle cezaevinde tutulmasına devam edilmesinin orantısız olmadığını da kararına eklemiştir. İstinaf mahkemesi başvurunun tehlikeliliğinin tutukluluğunun devamını gerekli kıldığını onaylamış ve bu tedbirin ceza hukukundaki geriye yürümezlik ilkesine aykırı olmadığını eklemiştir. Başvurucu Federal Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur. Ancak Anayasa Mahkemesi başvuru hakkında verilen ilk güvenlik nedeniyle tutuklanma kararına uygulanabilen maksimum sürenin silinmesinin ve ilgili yasa maddesinin, bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce güvenlik nedeniyle tutuklanmalarına karar verilen ancak cezalarını çekmeyi daha bitirmemiş olan, mahkûmlara uygulanmasının Anayasa'ya uygun olduğuna karar vermiştir. Mahkeme ayrıca ceza kanununun değiştirilmiş maddesinin geriye yürür bir şekilde uygulanmasının orantısız olmadığına karar vermiştir.

Hukuk: Madde 5 § 1: AİHM başvurunun güvenlik nedeniyle tutuklu kaldığı ilk on senelik sürenin 1986 yılında hakkında verilen “mahkûmiyet” kararından kaynaklandığını ve dolayısıyla 5 § 1 maddesinin a) bendinin kapsamına girdiğini onaylar. Ancak, AİHM başvurunun mahkûmiyeti ile on sene güvenlik nedeniyle tutuklu kaldıktan sonra, 1998 yılında yapılan bir yasa değişikliği sayesinde, başvurunun tutukluluk süresinin uzatılması arasında yeterli bir neden sonuç ilişkisi bulunmadığına hükmetmiştir. İnfaz hâkimleri tutukluluğun devamını başvurunun, salıverildiği takdirde, mahkûmiyetine sebep olan suçlar gibi başka ciddi suçlar işlemesi riskiyle açıklamışlardır. Oysaki bu muhtemel suçlar ne işlenebileceği yer ve tarih ne de hedef alınacak mağdurlar konusunda AİHM içtihadının istediği açıklık ve somutlukta değildir; dolayısıyla 5 § 1 c) maddesinin kapsamına girmemektedirler. Ulusal yargı organlarının başvurunun tutukluluk süresini uzatmaya karar vermeleri akıl hastalığı gerekçesine de dayanmamaktadır. Dolayısıyla ilgilinin tutukluluğu 5 § 1 e) maddesi başlığıyla da açıklanamaz. Kısacası, başvurunun on senelik süreden sonra güvenlik nedeniyle tutuklu kalması 5 § 1 maddesinin hiçbir bendine girmemektedir.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

Madde 7 § 1: AİHM başvurunun güvenlik nedeniyle tutukluluğunun bu madde anlamında bir “ceza” olup olmadığını araştırmıştır. İç hukukta bu tedbir geriye yürümezlik kesin prensibinin uygulandığı bir ceza olarak kabul edilmemekte, ancak toplumu tehlikeli suçlulardan korumayı amaçlayan bir ıslah ve önleme tedbiri olarak düşünülmektedir. Ancak, bir hapis cezası gibi, güvenlik nedeniyle tutukluluk bir özgürlükten mahrumiyete yol açmaktadır. Güvenlik nedeniyle tutuklu olanlar, farklı bölümlerde olsa da, normal ceza evlerinde hapsedilmektedirler. Normal mahkûmların tutukluluk rejimine kıyasla yararlandıkları, kendi şahsi elbiselerini giyme ve daha konforlu olan hücrelerini düzenleme ayrıcalıkları gibi, ufak farklılıklar bir hapis cezasının çekilmesiyle güvenlik nedeniyle tutukluluk kararının uygulanması arasında temel bir farkın bulunmadığı gerçeğini gizleyemez. Güvenlik nedeniyle tutuklu olanlara yönelik olan ve bunlarda suç tekrarrünü önleme amaçlı verilen psikolojik yardım şu anda yeterli değildir. Dolayısıyla, AİHM güvenlik nedeniyle tutukluluğun sadece önleyici bir amaç taşıdığı ve kesinlikle cezalandırıcı bir amacının olmadığı yönündeki Hükümet argümanına katılamamaktadır. Ceza yasasına göre, sadece birçok sefer belli bir ağırlığa sahip suçlar işlemekten mahkûm olan insanlar güvenlik nedeniyle tutulabilirler. Süre sınırı bulunmaması nedeniyle güvenlik nedeniyle tutukluluk çok rahat bir şekilde işlenmiş suç için ek bir ceza olarak anlaşılabilir ve kuşkusuz caydırıcı bir unsurdur. Ceza yargı sistemi organları, güvenlik nedeniyle tutukluluk kararlarının alınması ve

uygulanmasına ortak olmaktadırlar. Şartlı tahliye bir mahkemenin mahkûmun yeni suçlar işleme riskinin bulunmadığını tespit etmesi şartına bağlıdır. Bu şartı yerine getirmek zor olabilir. Dolayısıyla bu tedbir Alman ceza yasasında öngörülen en ağır suçlardan biri, belki de en ağırdır. Yukarıda belirtilen gerekçelere dayanarak AİHM, Alman ceza yasası tarafından öngörülen güvenlik nedeniyle tutukluluğun AİHS'nin 7 § 1 maddesi anlamında “ceza” olarak nitelendirilmesi gerektiği sonucuna varmaktadır. Ayrıca, AİHM Hükümet'in güvenlik nedeniyle tutukluluk tedbirinin uzatılmasının mahkûmiyet kararının uygulanmasıyla ilgili bir işlem olduğu yönündeki argümanına katılmamaktadır. Başvurucu suçu işlediği dönemde güvenlik nedeniyle on seneden fazla tutuklu kalamayacağına göre, bu tedbirin uzatılması ilgilinin suçu işlemesinden sonra yürürlüğe giren bir yasaya dayanılarak sonradan verilmiş ek bir ceza oluşturmuştur.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

Madde 41 – Manevi zarar için 50 000 EUR.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Tout personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.